

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 1993-1994

12 JANVIER 1994

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**modifiant l'ordonnance
relative au droit à la fourniture
minimale d'électricité
du 20 juin 1991**

déposée par Serge de PATOUL (F),
Dominique HARMEL (F), Serge MOUREAUX (F),
Robert DELATHOUWER (N) et André DROUART (F)

DEVELOPPEMENTS

L'ordonnance relative au droit à la fourniture minimale d'électricité du 20 juin 1991 avait pour but de garantir à chaque ménage une fourniture minimale d'électricité pour la consommation domestique.

Le public visé par cette ordonnance comprenait bien évidemment les personnes en difficulté financière, celles qui bouclent avec peine leur budget ou dont les revenus sont insuffisants pour faire face à leurs obligations.

Les autres règlent leurs factures sans problème sauf négligence.

Après plus d'un an de fonctionnement, on constate que le nombre de coupures reste élevé dans la Région de Bruxelles.

	1990	1991	1992
Sibelgaz	1401	947	1070
Interélec	1817	1517	1810

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 1993-1994

12 JANUARI 1994

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van de ordonnantie
van 20 juni 1991 met betrekking
tot het recht op een minimumlevering
van elektriciteit**

ingediend door Serge de PATOUL (F),
Dominique HARMEL (F), Serge MOUREAUX (F),
Robert DELATHOUWER (N) en André DROUART (F)

TOELICHTING

De ordonnantie van 20 juni 1991 met betrekking tot het recht op een minimumlevering van elektriciteit had tot doel te garanderen dat elk gezin een minimumlevering van elektriciteit krijgt voor huishoudelijk gebruik.

De doelgroep van deze ordonnantie bestond uiteraard uit de mensen met financiële problemen, die welke met moeite kunnen rondkomen of van wie de inkomsten ontoereikend zijn om hun verplichtingen na te komen.

De anderen betalen probleemloos hun facturen behalve als ze nalatig zijn.

Meer dan een jaar na de inwerkingtreding wordt vastgesteld dat het aantal gevallen waarin de stroom wordt afgesloten hoog blijft in het Brussels Gewest.

	1990	1991	1992
Sibelgaz	1401	947	1070
Interélec	1817	1517	1810

Il est vraisemblable que les mesures prises à l'issue de l'entrée en vigueur de l'ordonnance ont aidé certaines personnes (avertissements, contacts avec les CPAS, pose d'un limiteur de 4 A) mais de nouveaux "clients" de la précarité sont arrivés, issus de l'ampleur de la crise économique et du chômage.

C'est ici qu'apparaissent les lacunes de l'ordonnance.

En effet, l'ordonnance dans son intitulé-même parle de "droit à la fourniture minimale d'électricité"; dans son article 3, elle ajoute le qualificatif "ininterrompue" et, par ailleurs, dans les articles 4 à 6 elle établit des catégories de personnes et admet la possibilité d'une coupure d'électricité.

Il y a là une distorsion entre la volonté du législateur de reconnaître un droit pour tous concrétisé par la garantie d'une fourniture minimale ininterrompue et l'application de ce droit réservée à certaines catégories de personnes.

C'est pourquoi une adaptation de l'ordonnance est nécessaire.

Le droit à l'électricité doit être assuré à tous sans exception. Nous savons qu'à notre époque, l'électricité fait partie des biens fondamentaux essentiels à une vie décente.

Ce droit est également la contrepartie du monopole conféré aux sociétés et du prix imposé.

Dans la présente ordonnance, le placement d'un limiteur de puissance reste possible à la demande de l'abonné comme à l'initiative de l'entreprise d'électricité.

Cependant, la puissance garantie de 4 ampères s'est avérée insuffisante pour permettre de subvenir aux besoins élémentaires d'un ménage.

En effet, 4 ampères ne permettent pas l'utilisation d'un appareil à résistance tel un fer à repasser ou un sèche-cheveux. Les exigences de la vie sociale, surtout pour les personnes qui cherchent à sortir de conditions de vie pénibles, demandent l'utilisation de ces appareils, par exemple pour se présenter décemment lors d'une recherche d'emploi.

Il faut donc revoir l'ampérage minimum garanti et le fixer au seuil indispensable à la vie sociale décente, soit 6 ampères.

Het spreekt vanzelf dat de maatregelen die na de inwerkingtreding van de ordonnantie zijn genomen, sommige mensen hebben geholpen (verwittigingen, contacten met de OCMW's, het plaatsen van een vermogensbegrenzer van 4 A) maar ten gevolge van de omvang van de economische crisis en de werkloosheid zijn er nieuwe "klanten" met een onzeker bestaan bijgekomen.

Hier wordt duidelijk waarin de ordonnantie tekort komt.

In het opschrift zelf van de ordonnantie is er immers sprake van "recht op een minimumlevering van elektriciteit"; in artikel 3 wordt daaraan het bijvoeglijk naamwoord "ononderbroken" toegevoegd en voorts worden er in de artikelen 4 tot 6 categorieën van personen ingevoerd en wordt de mogelijkheid opengelaten om de stroom af te sluiten.

Hier komt de wil van de wetgever om aan allen een recht toe te kennen welke concreet gestalte krijgt in een gewaarborgde ononderbroken minimumlevering niet overeen met de toepassing van dit recht dat aan sommige categorieën van personen wordt gereserveerd.

Hierom moet de ordonnantie worden aangepast.

Het recht op stroomlevering moet voor iedereen zonder uitzondering gelden. Wij weten dat elektriciteit in onze tijd een van de basisgoederen is die nodig zijn om een fatsoenlijk leven te lijden.

Dit recht vormt eveneens het tegengewicht voor het monopolie dat aan de maatschappijen wordt verleend en voor de opgelegde prijs.

In het kader van de huidige ordonnantie blijft het mogelijk een vermogensbegrenzer te plaatsen zowel op verzoek van de aangeslotene als op initiatief van de elektriciteitsmaatschappij.

De gewaarborgde stroomsterkte van 4 ampères is evenwel onvoldoende gebleken om in de basisbehoeften van een gezin te voorzien.

Met 4 ampères kan immers geen toestel voorzien van een weerstand zoals een strijkijzer of een haardroger worden gebruikt. Gelet op de vereisten van het maatschappelijk leven, vooral voor mensen die trachten uit benarde levensomstandigheden te geraken, moet van die toestellen gebruik kunnen worden gemaakt, bijvoorbeeld om zich fatsoenlijk aan te melden naar aanleiding van een sollicitatie.

De gewaarborgde minimale stroomsterkte moet bijgevolg worden herzien en worden vastgesteld op 6 ampères, wat het minimum is om een fatsoenlijk maatschappelijk leven te kunnen lijden.

De toute façon, ce service minimum est suffisamment gênant pour dissuader un fraudeur éventuel et ramener un distrait ou un abonné de mauvaise foi à essayer de retrouver au plus vite un service normal.

Après les rappels et mise en demeure d'usage, la société de distribution qui placera un limiteur pourra communiquer à la commune ou à un organisme social privé agréé le nom de l'abonné sauf opposition écrite de sa part.

Cette démarche a pour objectif de rechercher avec l'abonné les causes des difficultés financières dans lesquelles il se trouve et de l'aider à les résoudre.

Toutefois, le souci du respect de la dignité et de la vie privée de l'abonné commande que celui-ci, s'il le souhaite, puisse s'opposer à cette démarche.

La pratique des services sociaux montre qu'avant de marquer leur accord sur un plan de remboursement de la dette, les sociétés de distribution exigent le paiement de la moitié du montant.

Ce système est trop lourd pour beaucoup de ménages en difficulté et fait retomber la charge financière sur le CPAS. Il ne faut pas que les CPAS se voient obligés, sous couvert d'enquête sociale et de proposition de solution, de prendre la décision du placement du limiteur ni de prendre en charge tout ou partie de la dette.

Leur rôle n'est pas de régler indirectement le contentieux de sociétés de distribution mais bien d'effectuer une guidance sociale pour le futur qui doit comprendre la connaissance et l'exercice des droits et des obligations.

Ce système place également la société de distribution en position de décideur qui impose sa condition préalable à tout arrangement.

Il nous semble que la société de distribution ne doit pas être juge et partie et que c'est donc la juridiction ordinaire qui proposera si nécessaire des modalités quant au paiement de la dette.

Si appel n'est pas fait au juge, il faut que des critères objectifs guident le plan de remboursement afin que l'abonné puisse réellement honorer les engagements qu'il aura pris sans basculer automatiquement dans le dénuement le plus complet et l'impossibilité de pouvoir retrouver une autonomie sociale. Ces critères seront établis en référence à l'article 1409 du Code judiciaire se rapportant aux "saisies conservatoires et voies d'exécution".

Deze minimale dienstverlening is hoe dan ook voldoende vervelend om een eventuele bedrieger af te schrikken en een verstrooide of een malafide aangeslotene ertoe aan te zetten zo vlug mogelijk terug te keren tot een normale regeling.

Na de gebruikelijke herinneringsbrieven en aanmaningen kan de distributiemaatschappij die een begrenzer plaatst de naam van de aangeslotene ter kennis brengen van de gemeente of van een erkende sociale instelling tenzij de aangeslotene zich daartegen schriftelijk verzet.

Deze stap heeft tot doel samen met de aangeslotene te zoeken naar de oorzaken van de financiële moeilijkheden waarin hij verkeert en hem te helpen deze op te lossen.

Ter wille van de eerbiediging van de waardigheid van de persoonlijke levenssfeer van de aangeslotene behoort deze zich hiertegen desgewenst te kunnen verzetten.

Uit de praktijk van de sociale diensten blijkt dat de distributiemaatschappijen eisen dat de helft van de schuld wordt betaald alvorens in te stemmen met een plan voor de aflossing van de schuld.

Die regeling is voor vele gezinnen die in moeilijkheden verkeren te zwaar en doet de financiële last voor rekening van het OCMW komen. Het gaat niet op dat de OCMW's genoodzaakt worden, onder de dekmantel van een sociaal onderzoek en van een voorstel tot oplossing, te beslissen tot de plaatsing van een stroombegrenzer over te gaan of de schuld geheel of gedeeltelijk voor hun rekening te nemen.

Hun taak bestaat er niet in de geschillen met distributiemaatschappijen indirect op te lossen doch aan sociale begeleiding te doen voor de toekomst, welke betrekking moet hebben op de kennis en de uitoefening van de rechten en verplichtingen.

Door deze regeling krijgt de distributiemaatschappij tevens beslissingsbevoegdheid in zoverre zij haar voorafgaande voorwaarden stelt voor een regeling.

Volgens ons mag de distributiemaatschappij niet tegelijk rechter en partij zijn en moeten de gewone rechtbanken zo nodig bepalen op welke wijze de schuld moet worden afgelost.

Indien er geen beroep wordt gedaan op de rechter moeten er bij het opstellen van het aflossingsplan objectieve criteria worden gehanteerd opdat de aangeslotene de door hem aangegane verbintenissen zou kunnen nakomen zonder automatisch in algehele armoede te vervallen en nog onmogelijk op sociaal vlak een zelfstandig bestaan te kunnen lijden. Deze criteria dienen te worden opgesteld onder verwijzing naar artikel 1409 van het Gerechtelijk Wetboek dat betrekking heeft op het "bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging".

La pratique quotidienne montre, notons-le en passant, que les sociétés de distribution refusent de traiter avec les services sociaux privés pourtant très efficaces et n'acceptent l'intervention que des CPAS. Le terrain et les problèmes sont suffisamment vastes pour une collaboration la plus large possible, nous semble-t-il.

En outre, si l'on veut exercer une action préventive en matière d'utilisation de l'énergie électrique, une information doit accompagner l'ordonnance, information qui pourrait être dispensée par les services sociaux publics et privés, les mutuelles, les syndicats, l'administration régionale etc...

Het zij terloops gezegd dat uit de dagelijkse praktijk blijkt dat de distributiemaatschappijen weigeren te onderhandelen met de private sociale diensten die nochtans zeer doeltreffend zijn en niet aanvaarden dat de OCMW's bemiddelen. Wij menen, dat het werkteerrein en de problemen voldoende groot zijn om tot een zo uitgebreid mogelijke samenwerking te komen.

Wil men bovendien preventief optreden inzake stroomverbruik, dan moet de ordonnantie vergezeld gaan van voorlichting die zou kunnen worden gegeven door de openbare en private sociale diensten, de ziekenfondsen, de vakbonden, het gewestelijk overheidsbestuur, enz.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Définition de l'organisme auquel la Commune demande l'enquête sociale.

Article 3

6 ampères est le seuil minimal indispensable d'énergie.

Article 4

Texte ancien supprimé:

Le droit à la fourniture minimale d'électricité étant reconnu à tout citoyen, il n'est plus nécessaire d'envisager des catégories de personnes ni des coupures. Cet article devient inopérant.

Le nouveau texte organise le placement d'un limiteur à la demande de l'abonné.

Article 5

Le texte ancien est supprimé. Son contenu se retrouve en partie dans l'article 4 nouveau. Le nouvel article 5, § 1 organise le placement du limiteur à l'initiative de la société ainsi que la manière dont la dette peut être remboursée.

Afin que le plan de paiement des dettes soit établi par la société d'électricité selon des critères objectifs, l'article 5 fait référence au Code judiciaire, 5ème partie: "saisies conservatoires et voies d'exécution", titre premier, chapitre V, article 1409.

Ce § 1 permet également à la commune de s'adresser à des organismes sociaux autres que publics qui oeuvrent également sur le terrain.

Dans le § 2 le législateur veut garantir la liberté de l'abonné de voir son nom communiqué à la commune ou non.

Article 6

L'article 6 nouveau organise le rétablissement de la fourniture normale d'électricité en tenant compte de l'effort déjà consenti par l'abonné.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELN

Artikel 2

Omschrijving van de instelling waaraan de gemeente verzoekt het sociaal onderzoek in te stellen.

Artikel 3

6 ampères is de minimum stroomsterkte die noodzakelijk is.

Artikel 4

Oude tekst vervalt:

Aangezien het recht op de minimumlevering van elektriciteit aan elke burger wordt toegekend, is het niet meer nodig in categorieën van mensen en in het afsluiten van de stroom te voorzien. Dit artikel wordt doelloos.

De nieuwe tekst regelt de plaatsing van een stroombegrenzer op verzoek van de aangeslotene.

Artikel 5

De oude tekst vervalt. De inhoud ervan is gedeeltelijk terug te vinden in het nieuwe artikel 4. Het nieuwe artikel 5, § 1, regelt de plaatsing van de begrenzer op initiatief van de maatschappij en de wijze waarop de schuld kan worden afgelost.

Ten einde ervoor te zorgen dat het aflossingsplan door de elektriciteitsmaatschappij volgens objectieve criteria zou worden opgesteld, wordt in artikel 5 verwezen naar het Gerechtelijk Wetboek, deel 5: "bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging", titel I, hoofdstuk V, artikel 1409.

Deze § 1 maakt het de gemeente eveneens mogelijk zich tot andere sociale instellingen, die eveneens op dit werkteerrein actief zijn, te wenden dan de openbare.

In § 2 wil de wetgever waarborgen dat de aangeslotene vrij mag beslissen of zijn naam al dan niet aan de gemeente ter kennis wordt gebracht.

Artikel 6

Het nieuwe artikel 6 regelt het herstellen van de normale levering van elektriciteit rekening houdend met de inspanning die de aangeslotene reeds heeft geleverd.

Article 7

Le placement d'un limiteur se fera toujours à charge de la société distributrice.

En effet, il n'est pas normal que l'abonné qui fait lui-même la démarche de demander le placement du limiteur et fait donc preuve d'une volonté de gérer ses difficultés soit pénalisé par rapport à l'abonné chez qui, par défaut de paiement, un limiteur est placé à l'initiative de la société.

Article 8

La modification découle de la modification des articles précédents.

Les autres articles ne sont pas modifiés.

Serge de PATOUL (F)
Dominique HARMEL (F)
Serge MOUREAUX (F)
Robert DELATHOUWER (N)
André DROUART (F)

Artikel 7

Een stroombegrenzer wordt steeds op kosten van de distributiemaatschappij geplaatst.

Het is immers niet normaal dat de aangeslotene die er zelf om vraagt dat de stroombegrenzer wordt geplaatst en bijgevolg bewijst dat hij zijn problemen wil oplossen, wordt gestraft ten opzichte van de aangeslotene bij wie er wegens wanbetaling een begrenzer wordt geplaatst op initiatief van de maatschappij.

Artikel 8

De wijziging is het gevolg van de wijziging van de vorige artikelen.

De overige artikelen worden niet gewijzigd.

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**modifiant l'ordonnance
relative au droit à la fourniture
minimale d'électricité
du 20 juin 1991**

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 107^{quater} de la Constitution.

Article 2

A l'article 2 de l'ordonnance du 20 juin 1991 relative au droit à la fourniture minimale d'électricité est ajouté un 4e tiret rédigé comme suit:

«- organismes: tout service social public ou tout service social privé agréé.»

Article 3

A l'article 3 de la même ordonnance, les mots "4 ampères" sont remplacés par les mots "6 ampères".

Article 4

L'article 4 de la même ordonnance est remplacé par la disposition suivante:

" Article 4

Tout abonné peut demander par écrit, personnellement ou par le biais d'un service social public ou privé agréé, de faire placer un limiteur de puissance de 6 ampères minimum.

L'entreprise d'électricité placera le limiteur dans les deux semaines qui suivent la demande".

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van de ordonnantie
van 20 juni 1991 met betrekking
tot het recht op een minimumlevering
van elektriciteit**

Article 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107^{quater} van de Grondwet.

Artikel 2

In artikel 2 van de ordonnantie van 20 juni 1991 met betrekking tot het recht op een minimumlevering van elektriciteit wordt een vierde streepje toegevoegd luidend:

«- instelling : elke openbare sociale dienst of elke erkende private sociale dienst.»

Artikel 3

In artikel 3 van dezelfde ordonnantie worden de woorden "4 ampères" vervangen door de woorden "6 ampères".

Artikel 4

Artikel 4 van dezelfde ordonnantie wordt vervangen door de volgende bepaling:

" Artikel 4

Elke aangeslotene kan schriftelijk, persoonlijk of via een openbare of erkende private sociale dienst vragen dat er een vermogensbegrenzer van minimum 6 ampères wordt geplaatst.

De elektriciteitsmaatschappij plaatst de begrenzer binnen twee weken volgend op de aanvraag".

Article 5

L'article 5 de la même ordonnance est remplacé par la disposition suivante:

" Article 5

§ 1. En cas de non paiement de la facture 15 jours après l'envoi du rappel, l'entreprise d'électricité peut procéder au placement d'un limiteur.

Pour ce faire, elle est tenue d'adresser une mise en demeure par lettre recommandée prévenant le ménage de l'imminence du placement et de son intention d'avertir la commune pour permettre à celle-ci de charger un organisme social public ou privé de trouver avec l'abonné une solution à ses difficultés.

Si dans les 15 jours qui suivent, il n'a pas été procédé au paiement de la facture ou proposé un plan d'apurement de la dette par l'abonné ou un organisme, l'entreprise d'électricité peut procéder au placement du limiteur.

L'entreprise d'électricité proposera alors elle-même un plan de paiement de la dette respectant les dispositions de l'article 1409 du Code judiciaire ou saisira le juge compétent aux fins d'un règlement de la créance.

§ 2. L'abonné a le droit de refuser la communication de son nom à la commune par lettre recommandée adressée à l'entreprise d'électricité dans les 10 jours de la réception de la lettre recommandée précitée au § 1".

Article 6

L'article 6 de la même ordonnance est remplacé par la disposition suivante:

" Article 6

L'abonné peut demander que le limiteur soit retiré dès qu'il a régularisé sa situation ou s'il a déjà remboursé la moitié de la dette en respectant le plan de remboursement.

L'entreprise d'électricité retirera le limiteur dans les deux semaines qui suivent la demande".

Article 7

A l'article 7 de la même ordonnance, les mots "à l'exception des frais de placement des ménages prévus

Artikel 5

Artikel 5 van dezelfde ordonnantie wordt vervangen door de volgende bepaling:

" Artikel 5

§ 1. Ingeval de factuur binnen 15 dagen na de verzending van de herinneringsbrief niet is betaald, mag de elektriciteitsmaatschappij een begrenzer plaatsen.

Daartoe behoort zij bij aangetekende brief een aanmaning te zenden waarbij het gezin ervan wordt verwittigd dat er weldra een begrenzer wordt geplaatst en dat zij voornemens is de gemeente op de hoogte te brengen om deze de gelegenheid te geven een openbare of private sociale instelling op te dragen samen met de aangeslotene een oplossing te zoeken voor zijn problemen.

Indien de factuur binnen de daarop volgende 15 dagen niet is betaald of de aangeslotene of een instelling binnen die termijn geen plan voor de aflossing van de schuld heeft voorgesteld, mag de elektriciteitsmaatschappij de begrenzer plaatsen.

De elektriciteitsmaatschappij stelt dan zelf een plan voor de aflossing van de schuld voor met naleving van de bepalingen van artikel 1409 van het Gerechtelijk Wetboek of maakt de zaak aanhangig bij de bevoegde rechter om de aanzuivering van de schuld te verkrijgen.

§ 2. De aangeslotene heeft het recht bij aangetekende brief, die binnen 10 dagen na de ontvangst van de in § 1 vermelde aangetekende brief wordt gezonden aan de elektriciteitsmaatschappij, te weigeren dat zijn naam wordt medegedeeld aan de gemeente."

Artikel 6

Artikel 6 van dezelfde ordonnantie wordt vervangen door de volgende bepaling:

" Artikel 6

De aangeslotene mag vragen dat de begrenzer wordt weggenomen zodra hij zijn situatie in orde heeft gebracht of wanneer hij reeds de helft van zijn schuld heeft afgelost met inachtneming van het aflossingsplan.

De elektriciteitsmaatschappij neemt de begrenzer weg binnen twee weken volgend op de aanvraag".

Artikel 7

In artikel 7 van dezelfde ordonnantie, de woorden " met uitzondering van de plaatsingskosten bij de gezinnen

à l'article 5, § 3, ainsi que des ménages pour lesquels l'enquête sociale a démontré que la prise en charge n'est pas fondée" sont abrogés.

Article 8

A l'article 8 de même ordonnance, les mots "article 6" sont remplacés par les mots:

"de l'accompagnement des abonnés par les communes et les organismes".

Bruxelles, le 15 octobre 1993

Serge de PATOUL (F)
Dominique HARMEL (F)
Serge MOUREAUX (F)
Robert DELATHOUWER (N)
André DROUART (F)

bedoeld in artikel 5, § 3 en de gezinnen waarvoor het sociaal onderzoek heeft uitgewezen dat de tenlasteneming niet is verantwoord " worden opgeheven.

Artikel 8

In artikel 8 van dezelfde ordonnantie worden de woorden "artikel 6" vervangen door de woorden:

" de begeleiding van de aangeslotenen door de gemeenten en de instellingen".

Brussel, 15 oktober 1993

